

Den Haag

www.denhaag.nl/jaarprogramma

Samenstelling

Gemeente Den Haag
Dienst Stadsbeheer
Archeologie & natuur- en milieueducatie
Prins Hendrikstraat 39
2518 HH Den Haag
milieueducatie.po@denhaag.nl

MEC Zuiderpark
Anna Polakweg 7
2533 SW Den Haag
(070) 353 29 96

MEC Kornoelje
Kornoeljestraat 117
2564 LP Den Haag
(070) 325 79 68

MEC Schildershoeve
Teniersplantsoen 83
2526 MS Den Haag
(070) 389 03 67

MEC Reigershof
Reigersbergenweg 280
2592 EZ Den Haag
(070) 353 33 49

[@milieueducatie](https://twitter.com/milieueducatie)

Zomerwandeling Heimanshof

Voorwoord

De zomer is meestal een droge periode waarin de plantengroei bijna stil staat, dwz. dat ze zijn uitgebloeid en na de zomer nog een keer nabloei geven of langzaam afsterven.

Ook zijn er planten die nét na de zomer bloeien tot in de late herfst en dan vaak nog vruchten dragen.

Vogels maken vaak nog een tweede nest.

Dit alles gebeurt hier ook in de tuin, dus ik zou zeggen: Veel kijk- en wandelplezier. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u altijd terecht bij de beheerder.

Het Hakhoutwalleetje

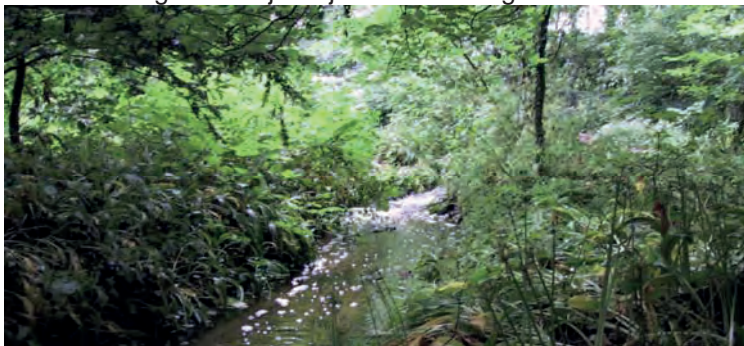
Adelaarsvaren

Lariks

Tijm

10. De **beek** is geen natuurlijke beek, maar wordt gevoed met behulp van een zware waterpomp. Het is een prachtig stukje stromend water, dat ontspringt in Limburg en uiteindelijk weer uitkomt in de Olifantenvijver. Het stromende water zorgt voor zuurstof voor het leven in de vijver. Hier zie je in de winter de **IJsvogel**: Door de stroming blijft de beek lang vrij van ijs en kan de IJsvogel hier zijn visjes komen vangen.

11. Dit gedeelte van de Heimanshof heet de **Systematische tuin**. De tuin is door paden in vakken verdeeld. In die vakken staan verschillende plantenfamilies. Sommige van die families zijn zo groot dat ze meerdere vakken in beslag nemen. Voor dit gedeelte van de tuin kunt u in de MSP een bloeibericht op halen. Ook van het Energiepad, dat door de hele Systematische tuin heen loopt, vindt u daar een folder.

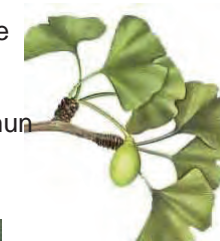

Algemeen

1. Het **Hulstenlaantje** dankt zijn naam aan de grote variatie in hulsten die er staan. Hulsten zijn groenblijvende heesters, die in de herfst vaak rode of oranje bessen krijgen. Die bessen dienen weer als voedsel voor de vogels in de winter. Een bijzondere hulst is de **Egelhulst**. Deze staat aan de rechterkant van het pad en is gemakkelijk te herkennen aan zijn bladeren die niet alleen aan de zijkant stekels hebben, maar ook op het blad.

2. Het **Coniferenlaantje** dankt zijn naam aan de grote sortering van verschillende coniferen. De meeste coniferen blijven groen in de winter, een aantal verliezen in de winter wel hun bladeren. Bijv. de **Ginkgo** en de **Lariks**. Conifeer betekent eigenlijk kegeldrager.

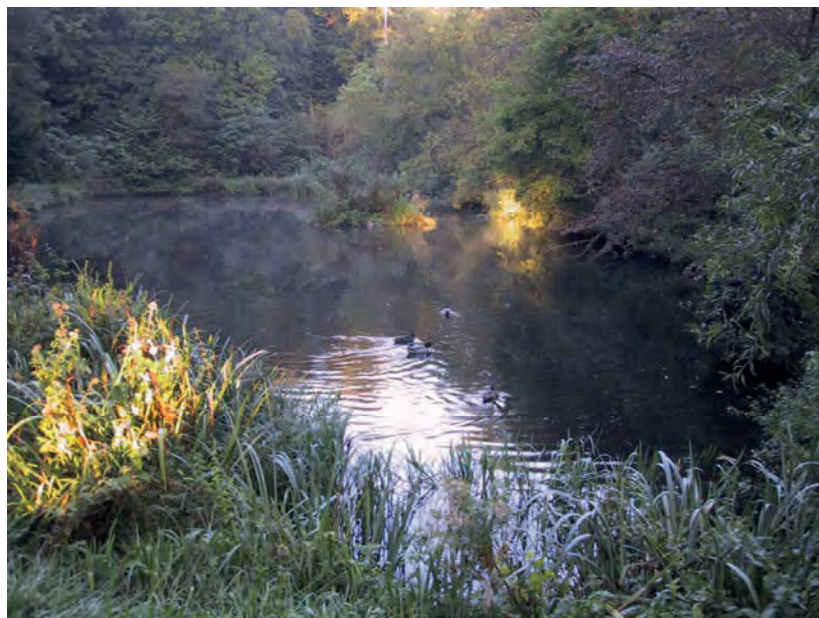
Ginkgo

3. De **Olifantenvijver**:

Waarom die naam? Niet omdat de vijver op een olifant lijkt, maar wel omdat er een olifant begraven ligt. Vroeger hadden ze in Den Haag een dierentuin. Daar hadden ze een olifant die Jennie heette. Toen de olifant doodging, hebben ze haar hier begraven. Ze wilden het karkas later weer opgraven om het te gebruiken voor studiedoeleinden.

Door de Tweede Wereldoorlog duurde dat opgraven wat langer. Na de oorlog zijn ze gaan zoeken, maar ze hebben de olifant nooit meer terug gevonden. Van het toen gegraven gat is een vijver gemaakt. Als het in de zomer mooi weer is en de zon schijnt, liggen er Roodwang-schildpadden op het eiland.

8. Op deze open plek in het bos vindt u veel verschillende soorten planten, zoals de **Bonte dovenetel**, **Klein kaardebol** en **Schaduwkruiskruid**. Op deze plek hebben veel planten een kans om te overleven, doordat de zonnestralen hier de kans krijgen om de bodem van het bos te bereiken. Hier zie je wat een beetje licht kan doen.

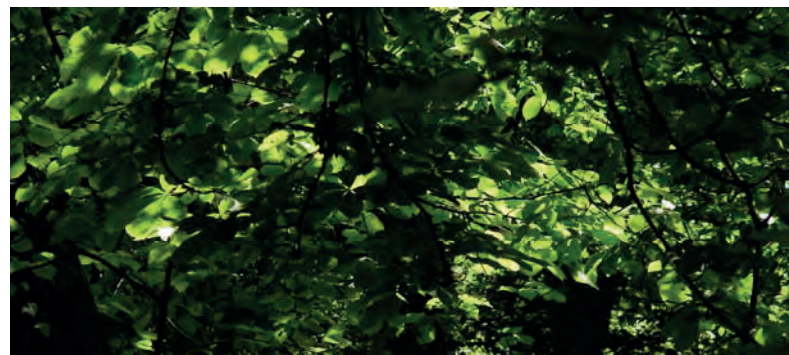

Klein kaardebol

Bosbingelkruid

9. Het **Beukenbos**. Dit type bos zie je bijna nergens meer in Nederland. Beuken groeien het liefst op 'zware' kleigronden. Deze gronden zijn ook erg geschikt voor akkerbouw, dus hebben de boeren de beukenbossen gekapt en zijn het nu allemaal akkers. In een beukenbos zie je niet veel onderbeplanting. Beuken hebben een dik wortelpakket van ongeveer 40 tot 50 cm dik en laten weinig ruimte over voor andere planten. Planten die hier wel groeien zijn de **Adelaarsvaren**, het **Bosbingelkruid** en **Daslook**. Daslook is familie van de ui en bloeit wit in het voorjaar.

Zomer wandeling Heimanshof

6. Dit gebied heet **Drente**. Het heidelandschap doet misschien denken aan de Veluwe, maar niets is minder waar. Het is gewoon de Heimanshof. Door de zanderige, zure ondergrond groeien hier vier soorten heide: **Struikheide**, **Dopheide**, **Lavendelheide** en **Kraaiheide**. Andere typerende soorten zijn hier de **Jeneverbes** en de **Kreunende gaspeldoorn**. Deze lijkt op de Brem, maar heeft gemene stekels.

7. Dit gebied heet **Limburg**. Het dankt zijn naam aan de mergel die hier bij de aanleg van het park is aangebracht. Door de mergel is de grond enorm kalkrijk. Daardoor komen hier dieren en planten voor die je normaal alleen in Limburg tegen komt, zoals de **Wijngaardslak** en de **Eénbes**. Op de plek waar u nu staat ziet u **Wilde rozemarijn**, **Grootbloemig muur**, **Gladparelzaad** en **Wilde tijm**.

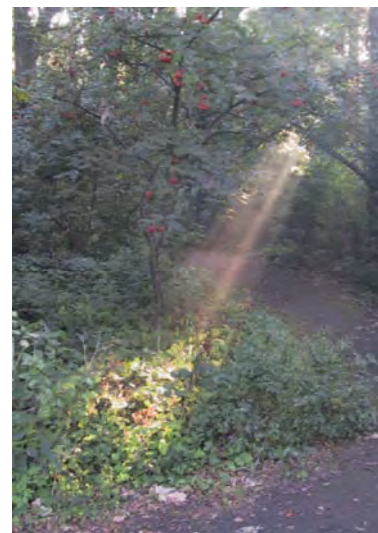

4. Het **Hakhoutwallekje**: De naam zegt het al: Hakhout. Vroeger hadden de boeren op een verloren plaats een plek waar ze bomen lieten groeien. Dit hout werd voor allerlei doeleinden gebruikt, bijv. voor een stoel, een hark of een schep, voor paaltjes rondom het weiland en als laatste voor de kachel. Doordat er constant hout werd weggezaagd, werd de grond steeds armer van samenstelling. Daardoor gingen er na verloop van tientallen jaren zeldzame planten groeien, oa. **Dalkruid**.

Dalkruid

5. Het **Eikenberkenbos**: Links van het pad is het gedeelte met een rijke bodemsamenstelling gemakkelijk te herkennen aan de grote hoeveelheid onderbegroeiing, oa. **Hulst** en **Klimop**.

Aan de rechterkant is de bodem veel armer, met als gevolg meer open stukken en een andere begroeiing. De berken zijn hier bijna verdwenen. Ze hebben nu eenmaal een kortere levensduur dan eiken. Hier en daar staan nu weer een paar jonge berkjes. Dit komt omdat er zo af en toe een eik dood gaat of omwaait. Op die plaatsen komen dan jonge berken terug.

**ingang
Heimanshof**